

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 226/2010-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. júna 2010 predbežne prerokoval sťažnosť K. Š., M., vo veci namietaného porušenia čl. 12 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46, čl. 47 a čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky, namietaného porušenia čl. 1 Listiny základných práv a slobôd a základného práva podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 51/08 a jeho rozsudkom z 25. marca 2009, ako aj postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 155/2003 a jeho rozsudkom z 27. apríla 2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť K. Š. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. apríla 2010 doručená (doplnená podaniami z 5. mája 2010 a 14. mája 2010) sťažnosť K. Š. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia čl. 12 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej

len „ústava“) a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46, čl. 47 a čl. 48 ústavy, namietaného porušenia čl. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a základného práva podľa čl. 38 ods. 2 listiny postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 52/08 a jeho rozsudkom z 25. marca 2009, ako aj postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 155/2003 a jeho rozsudkom z 27. apríla 2007.

2. Zo sťažnosti a z k nej pripojených písomností vyplýva, že sťažovateľ bol v procesnom postavení navrhovateľa proti odporcovi U., a. s., B., v spore „o platnosť poistnej zmluvy, o zaplatenie 494.250 Sk s príslušenstvom“ vedenej okresným súdom pod sp. zn. 11 C 155/2003. V predmetnej veci okresný súd 27. apríla 2007 rozsudkom č. k. 11 C 155/2003-209 zamietol návrh sťažovateľa. O odvolaní sťažovateľa rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 2 Co 51/08 z 25. marca 2009 tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil.

3. Dovolanie sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 2 Co 51/08 z 25. marca 2009 Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením sp. zn. 6 Cdo 33/2010 z 24. marca 2010 ako neprípustné odmietol.

4. Sťažovateľ okrem iného vo svojej sťažnosti uviedol:

„Podávam sťažnosť Ústavnému súdu... na začatie konania proti nespravodlivému vnesenému Rozsudku... sp. zn. 11 C/155/2003 na OS SR..., nespravodlivému Rozsudku... sp. zn. 2 Co 51/08 Krajského súdu... z dôvodu nedostatočného preskúmania veci podľa zákonov SR, porušenia mojich ústavných práv byť prítomný na jednaní súdu a vneseníu nespravodlivého rozsudku vo veci samej, čím bolo aj popreté moje právo na spravodlivý rozsudok.

Podávam sťažnosť pre porušenie mojich ústavných práv... právo byť prizvaný na jednanie Krajského súdu..., porušenia práv podľa čl. 12, 46, 47, 48 Ústavy..., porušenia Listiny... článok 1 a... článok 38 ods. 2... NS... moje DOVOLANIE z dôvodu neprizvania na jednanie KS... zamietol (správne malo byť odmietol, pozn.) ... Moju sťažnosť podávam proti nespravodlivému rozhodnutiu OS... ako i KS... v Bratislave vo veci samej...“

5. Sťažovateľ ústavný súd žiadal, aby takto rozhodol :

„Rozsudky OS... a KS S... sa rušia.

Poisťovňa podľa Zákonov SR pri uzatváraní poisťovnej zmluvy, musí časť poisťovnej zmluvy o zdravotnom stave klienta vyplniť podľa zdravotnej dokumentácie lekárom.

Ak poisťovňa pri uzatváraní poisťovnej zmluvy preukázateľným spôsobom nežiadala klienta vyplniť dotazník o zdravotnom stave podľa zdravotnej dokumentácie, tak týmto sa poisťovňa zbavila možnosti vypovedať poisťovnú zmluvu podľa § 802 OZ v tej časti poisťovnej zmluvy, kde je uvedený zdravotný stav klienta a to z dôvodu tvrdenia poisťovne, že klient neuviedol nejakú chorobu či úraz do poisťovnej zmluvy.

Nevyžadovaním poisťovní vypísať poisťovnú zmluvu v časti dotazník o zdravotnom stave klienta lekárom, dochádza ku neoprávnenému obohateniu poisťovní.

Navrhovateľ je oslobodený od platenia poisťného z poisťovnej zmluvy... zo dňa 21. 8. 2001 uzavretej medzi navrhovateľom a odporcom s účinnosťou od 1. 1. 2004.

Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi sumu 16 406,09 € a k tomu úrok z omeškania... a k tomu trovy právneho zastúpenia... vo výške 772,32..., trovy právneho zastúpenia pridelených právnikov súdmi..., súdne trovy navrhovateľa a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

6. Sťažovateľ okrem iných písomností k sťažnosti pripojil:

a) rozsudok č. k. 11 C 155/2003-209 z 27. apríla 2007, ktorým okresný súd jeho návrh z 23. decembra 2003 (zmenený 27. mája 2005) zamietol, lebo *„na základe vykonaného dokazovania a s poukázaním na citované zákonné ustanovenia dospel súd k záveru, že návrhu nie je možné vyhovieť...“*,

b) rozsudok sp. zn. 2 Co 51/08 z 25. marca 2009, ktorým krajský súd o odvolaní sťažovateľa rozhodol tak, že rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil,

c) uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 33/2010 z 24. marca 2010, ktorým dovolanie sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu [bod b)] odmietol.

7. Z obsahu sťažnosti vyplýva (bod 4), že sťažovateľ v zásade namieta porušenie základného práva na prerokovanie jeho veci *„v jeho prítomnosti“* (čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 1 listiny) a základné právo na súdnu ochranu (*„spravodlivý rozsudok“*) podľa

čl. 46 ods. 1 ústavy, ktoré podľa jeho tvrdenia porušili v predmetnej veci konajúce všeobecné sudy svojím postupom a označenými rozhodnutiami.

8. V rámci prípravy predbežného prerokovania sťažnosti ústavný súd zistil, že rozsudok okresného súdu č. k. 11 C 155/2003-209 z 27. apríla 2003 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 2 Co 51/08 z 25. marca 2009 nadobudli právoplatnosť 21. mája 2009. Ústavný súd ďalej zistil, že sťažovateľov návrh na podanie mimoriadneho dovolania proti rozsudku krajského súdu z 25. marca 2009 Krajská prokuratúra v Bratislave listom z 27. apríla 2010 odložila.

II.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

10. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde

nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Podľa čl. 127 ústavy je systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne. Z toho vyplýva, že ústavný súd zásadne nemá právomoc rozhodovať o takých sťažnostiach, o ktorých je oprávnený podľa platných právnych predpisov rozhodovať iný (všeobecný) súd.

12. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím alebo iným označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05).

II.A

K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom okresného súdu č. k. 11 C 155/2003-209 z 27. apríla 2007

13. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namietal porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy („*právo na spravodlivý rozsudok*“) rozsudkom okresného súdu č. k. 11 C 155/2003-209 z 27. apríla 2007.

14. Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy nebolo v jeho právomoci preskúmanie napadnutého rozsudku okresného súdu, pretože na základe podaného odvolania patrilo do právomoci krajského súdu. Z obsahu sťažnosti (a k nej pripojených písomností) vyplýva, že sťažovateľ proti (v sťažnosti) namietanému rozsudku okresného súdu č. k. 11 C 155/2003-209 z 27. apríla 2007 podal riadny opravný prostriedok – odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd. Ústavný súd preto nemá právomoc na konanie o tej časti sťažnosti, v ktorej sa namieta porušenie práva sťažovateľa predmetným rozsudkom okresného súdu.

II.B

K z obsahu sťažnosti vyplývajúcejmu namietaniu porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 33/2010 z 24. marca 2010 a rozsudkom krajského súdu sp. zn. 2 Co 51/08 z 25. marca 2009

15. Sťažovateľ v sťažnosti namietal tiež porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 33/2010 z 24. marca 2010 [ktorým dovolanie sťažovateľa odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. c) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“) v spojení s § 243b ods. 5 OSP] a jemu predchádzajúcim rozsudkom krajského súdu sp. zn. 2 Co 51/08 z 25. marca 2009.

16. Podľa ustáleného právneho názoru ústavného súdu účelom práva na súdnu a inú právnu ochranu vrátane práva na spravodlivé konanie je zaručiť každému prístup k súdu. Tomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu vo veci konať a rozhodnúť (II. ÚS 88/01). Základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd – ďalej len „dohovor“) podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu všeobecný súd nemôže porušiť, ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi upravujúcimi postupy v občianskoprávnom konaní. Takýmto predpisom je Občiansky súdny

poriadok. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu súčasťou práva na spravodlivý súdny proces nie je to, aby účastník konania bol v akomkoľvek konaní pred všeobecným súdom úspešný vrátane odvolacieho konania, či konania o dovolaní. Z toho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania. Procesný postoj účastníka konania zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Všeobecný súd je však povinný na všetky tieto procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom účastník konania uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu (IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07).

17. Rovnako ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01). Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

18. Ústavný súd pripomína, že súčasťou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6

ods. 1 dohovoru nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku (odvolania či dovolania) uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného základného práva. V inom prípade by totiž súdy stratili možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného odvolania či dovolania vôbec boli naplnené.

K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 33/2010 z 24. marca 2010

19. Aj keď sťažovateľ v sťažnosti bližšie nekonkretizoval dovolacie dôvody (a ani neuviedol, v čom spočívala protiústavnosť postupu najvyššieho súdu), z obsahu odôvodnenia napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu je zrejmé, že sťažovateľ namietal najmä odňatie mu možnosti konať pred odvolacím súdom (porušenie „*práva byť prizvaný na jednanie krajského súdu*“, pozri bod 4) a tiež nezaobranie sa ním v priebehu celého konania uvádzanými skutočnosťami.

20. Najvyšší súd sťažovateľovo dovolanie posúdil ako také, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému tento mimoriadny opravný prostriedok nie je prípustný, a preto ho odmietol.

21. V tejto súvislosti ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné uviesť, že otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (*mutatis mutandis* II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Zo subsidiárnej štruktúry systému ochrany ústavnosti ďalej vyplýva, že práve všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie práv a slobôd vyplývajúcich z ústavy alebo dohovoru (I. ÚS 4/00), preto

právomoc ústavného súdu pri ochrane práva každého účastníka konania nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. II. ÚS 13/01), alebo všeobecné súdy neposkytnú ochranu označenému základnému právu sťažovateľa v súlade s ústavnoprocenými princípmi, ktoré upravujú výkon ich právomoci.

22. Právo na súdnu ochranu (ako aj právo na spravodlivé súdne konanie) sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane dovolacích konaní. V dovolacom konaní procesné podmienky upravujú ustanovenia § 236 a nasl. OSP. V rámci všeobecnej úpravy prípustnosti dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu z ustanovenia § 237 OSP výslovne vyplýva, že dovolanie je prípustné, len pokiaľ ide o prípady uvedené pod písm. a) až g) tohto zákonného ustanovenia. Dovolanie je prípustné aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v § 238 OSP.

23. Ústavný súd z tohto hľadiska preskúmal rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 33/2010 z 24. marca 2010, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľa. Nezistil pritom žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup tohoto súdu nemajúci oporu v zákone. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia naopak vyplýva, že najvyšší súd sa zaoberal a vysporiadal s dôvodmi sťažovateľa, ale pretože sa s nimi nestotožnil, odmietol dovolanie ako neprípustné. Najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia v podstatnom uviedol:

„Proti... rozsudku krajského súdu... podal dovolanie žalobca. Žiadal, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu i rozsudok prvostupňového súdu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnil odňatím možnosti konať pred odvolacím súdom a tiež tým, že oba súdy neprihliadli na skutočnosti, ktoré prezentoval počas celého konania. K odňatiu možnosti konať pred odvolacím súdom malo dôjsť postupom tohto súdu spočívajúcim v tom, že mu nebol oznámený termín odvolacieho pojednávania. Preto nemohol na pojednávaní predniesť dôvody svojho odvolania a vysvetliť navrhnuté doplnenie dokazovania... Najvyšší súd... skúmal predovšetkým prípustnosť dovolania a dospel k záveru, že smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nieje

prípustné, preto ho treba odmietnuť... Podmienky prípustnosti dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu sú upravené v ustanoveniach § 237 a § 238 O. s. p.

Prípustnosť dovolania v predmetnej veci podľa § 238 O. s. p. neprichádza do úvahy. Nejde totiž o zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ani o rozsudok, v ktorom by sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci, pretože dovolací súd v tejto veci ešte nerozhodoval. Rovnako nejde o rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

Dovolací súd preskúmal prípustnosť dovolania aj z hľadísk uvedených v § 237 O. s. p. ... Nezistil však existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonnom ustanovení. Nezistil teda ani podmienku prípustnosti dovolania namietanú dovolateľom, ktorá mala spočívať v odňatí možnosti konať pred odvolacím súdom a to tým, že nebol týmto súdom informovaný o termíne odvolacieho pojednávania, v dôsledku čoho sa ho nemohol zúčastniť.

Z obsahu spisu je zrejmé, že na prejednanie odvolania žalobcu nariadil odvolací súd pojednávanie na deň 25. 3. 2009, na ktoré predvolal vtedajšieho právneho zástupcu žalobcu JUDr. V. M. a žalovanú. Právnemu zástupcovi žalobcu i žalovanej bolo predvolanie doručené 24. 10. 2008.

Postup odvolacieho súdu, ktorý predvolanie na odvolacie pojednávanie doručil len právnemu zástupcovi žalobcu, bol v súlade s ustanovením § 49 ods. 1 veta prvá O. s. p., podľa ktorého ak má účastník zástupcu s plnomocenstvom pre celé konanie, doručuje sa písomnosť len tomuto zástupcovi. Pretože zástupca žalobcu bol zástupcom s plnomocenstvom na celé konanie a nešlo o prípad podľa druhej uvedeného ustanovenia, t. j. o prípad kedy by mal žalobca osobne niečo vykonať, napr. že by sa mal podrobiť vykonaniu dôkazu svojím výsluchom, bolo doručenie predvolania jeho zástupcovi postačujúce. Pre posudzovanie správnosti postupu odvolacieho súdu nebolo rozhodujúce, či zástupca žalobcu o termíne pojednávania žalobcu informoval, alebo či tak zo subjektívnych alebo objektívnych dôvodov neurobil.

So zreteľom na uvedené Najvyšší súd dovolanie... ako neprípustné odmietol...“

24. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že v dovolacom konaní nedošlo k odňatiu možnosti preskúmania napadnutého postupu odvolacieho súdu a jeho výroku, pretože najvyšší súd postupoval v súlade s normami občianskeho súdneho konania, ak odmietol dovolanie proti rozhodnutiu krajského súdu ako neprípustné a také, ktorým sa sťažovateľovi neodňala možnosť konať pred súdom [§ 237 písm. f) OSP]. Takýto postup a rozhodnutie dovolacieho súdu Občiansky súdny poriadok výslovne umožňuje, preto použitý spôsob v konkrétnom prípade nemohol znamenať odopretie prístupu k súdnej ochrane v konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch. Rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 33/2010 z 24. marca 2010 obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov a nejde o arbitrárne rozhodnutie nezlučiteľné s aplikovanými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku.

25. Z uvedených skutočností vyplýva, že medzi namietaným uznesením najvyššieho súdu a možnosťou porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (a prípadne tiež podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) nie je taký vzťah, ktorý by odôvodňoval prijatie sťažnosti na ďalšie konanie po jej predbežnom prerokovaní. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom krajského súdu sp. zn. 2 Co 51/08 z 25. marca 2009

26. Sťažovateľ ďalej namietal porušenie svojho základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom krajského súdu v označenom konaní a jeho rozsudkom z 25. marca 2009 [pozri tiež body 1, 2, 3 a 6 b)]. Predmetným rozsudkom krajský súd o odvolaní sťažovateľa rozhodol tak, že potvrdil rozsudok okresného súdu č. k. 11 C 155/03-209 z 27. apríla 2007. V podstatnom krajský súd uviedol:

«... Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa domáhal, aby súd rozhodol, že navrhovateľ je oslobodený od platenia poisťného z poisťnej zmluvy... z... 21. 08. 2001 uzavretej... od 01. 01. 2004 a aby uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 494.250,- Sk s... úrokom z omeškania... do zaplatenia.

Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že účastníci konania uzavreli dňa 21. 08. 2001 poistnú zmluvu a navrhovateľ pri uzatváraní poistnej zmluvy v bode 6 dotazníka o zdravotnom stave poisteného uviedol a svojim podpisom osvedčil, že netrpí a ani netrpel chorobami alebo ťažkosťami nervového systému, dýchacieho systému, srdcovocievneho systému, imunitného systému, epilepsiou, urologickými, obličkovými, kožnými, kostnými, kĺbovými chorobami, resp. inými chorobami taxatívne vymedzenými v zmluve. Pri uzatváraní poistnej zmluvy bol navrhovateľ povinný odpovedať úplne a pravdivo na všetky písomné otázky odporcu ako poist'ovateľa, týkajúce sa dojednaného poistenia. Vývoj ochorenia navrhovateľa po úraze zo dňa 11. 12. 2001 nadväzoval predovšetkým na úrazy v krížovej časti chrbtice v roku 1977 a v roku 1986, čo bolo preukázané znaleckým posudkom... Tvrdenia navrhovateľa, že žiadal o vyplnenie dotazníka o jeho zdravotnom stave ošetrojúcim lekárom, súd považoval za účelové a v konaní nepreukázané a toto tvrdenie navrhovateľa poprela aj svedkyňa... Z uvedených dôvodov považoval súd odmietnutie odporcu plniť z poistnej zmluvy s poukazom na ust. § 802 ods. 2 Občianskeho zákonníka za právne opodstatnené. Návrh v časti oslobodenia navrhovateľa od platenia poistného z poistnej zmluvy súd vyhodnotil ako nedôvodný... Podľa názoru súdu odporca dôvodne odstúpil od zmluvy, v dôsledku čoho poistná zmluva zanikla a navrhovateľovi nebolo možné priznať oslobodenie od platenia poistného z neexistujúcej zmluvy. Námietku navrhovateľa, že odporca odmietol plnenie až po uplynutí trojmesačnej prekluzívnej lehoty, súd považoval za neopodstatnenú, pretože odporca sa okolnosti o zdravotnom stave navrhovateľa uvedené v bode 6 dotazníka mohol dozvedieť až dňom oznámenia poistnej udalosti navrhovateľom a to dňa 25. 11. 2002. Súd preto dospel k záveru, že návrhu nie je možné vyhovieť... proti rozsudku podal odvolanie navrhovateľ... Namietal, že súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec... Uviedol, že... poistiteľ môže odmietnuť poistné plnenie v zmysle § 802 ods. 2 O. z. len vtedy, ak vedome zatajenou skutočnosťou je ochorenie, ktoré ako príčina úrazu zo dňa 11. 12. 2001 viedlo k vzniku poistnej udalosti. Ak by aj navrhovateľ zatajil ochorenia, ktoré však neboli príčinou poistnej udalosti, nie je daný dôvod na odmietnutie poistného plnenia, pričom poukázal na rozhodnutie NS SR 3 Cdo 45/2003. Pre poistnú udalosť je právne relevantná len tá skutočnosť, ktorá ju vyvolala a nie vývoj ochorenia až po poistnej udalosti. V konaní však súd poukázal len na vývoj ochorenia navrhovateľa po úraze zo dňa 11. 12. 2001. Samotná poistná udalosť zo

dňa 11. 12. 2001 však vôbec nebola v príčinnej súvislosti s úrazmi navrhovateľa z roku 1977 alebo 1986, ktoré mal zatajiť. Súd preto nesprávne posúdil skutkový stav a mal zaviazať odporcu na poistné plnenie. Poukázal na to, že odporca mal nielen možnosť, ale i povinnosť oboznámiť sa so zdravotným stavom navrhovateľa a preto výpoveď svedkyne P. mala byť vyhodnotená ako účelová. V ustanovení § 802 ods. 2 O. z. je uvedená možnosť, aby poistiteľ po poistnej udalosti odmietol plniť zo zmluvy. Táto možnosť prichádza do úvahy až po vzniku poistnej udalosti, ako sa poistiteľ dozvie, že jej príčinou je skutočnosť, ktorú pre vedome nepravdivé alebo neúplné odpovede nemohol zistiť pri objednávaní poistenia a ktorá bola pre uzavretie zmluvy podstatná. Ak sú splnené obe tieto podmienky, tak až potom možno plnenie zo zmluvy odmietnuť a v prípade ich spornosti ich musí poistiteľ dokázať, ale táto skutočnosť v konaní zo strany odporcu preukázaná nebola. Pokiaľ ide o odstúpenie od poistnej zmluvy zo strany odporcu..., toto je podľa názoru navrhovateľa neplatné. Podmienka vedomého porušenia povinnosti zo strany navrhovateľa nebola splnená a len všeobecné konštatovanie, že pri pravdivom a úplnom uvedení odpovedí navrhovateľa by odporca zmluvu neuzatvoril, nemá žiadnu oporu vo vykonaných dôkazoch a nemôže spĺňať zákonné požiadavky na platné odstúpenie od zmluvy v zmysle ust. § 802 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Podľa názoru navrhovateľa je odstúpenie odporcu od poistnej zmluvy zo dňa 29. 11. 2002 neplatné a poistná zmluva je naďalej platná... a keďže došlo k poistnej udalosti predpokladanej poistnou zmluvou, mal súd odporcu zaviazať na poistné plnenie a tiež návrh navrhovateľa v časti oslobodenia od platenia poistného odo dňa 01. 01. 2004 je dôvodný.

K odvolaniu navrhovateľa sa vyjadril odporca, ktorý uviedol, že z vyjadrenia znalca vyplýva, že už od prvého úrazu v roku 1977 u navrhovateľa pretrvávali bolesti chrbtice a že vývoj jeho choroby sa začal už po tomto prvom úraze, po druhom úraze v r. 1986 sa navrhovateľovi začali podlamovať nohy a zosilneli bolesti. Navrhovateľ v tlačive oznámenia poistnej udalosti uviedol v odpovedi na otázku, aby popísal podrobne činnosť, spôsob a okolnosti vzniku úrazu odpoveď, že „schádzal som zo stroja dole schodmi náhle sa mi podlomila noha a spadol som“. Odporca tvrdil, že navrhovateľ nepravdivo odpovedal na otázky ohľadne jeho zdravotného stavu. V prípade, že by navrhovateľ pravdivo odpovedal na otázky odporcu a uviedol svoje početné úrazy a ochorenia, odporca by ďalej overoval jeho zdravotný stav u príslušného praktického lekára pre dospelých a poistnú zmluvu by

neuzavrel, resp. len bez úrazového pripoistenia. Odporca tvrdil, že nemal dôvod skúmať zdravotný stav navrhovateľa, keď uviedol, že netrpel ani netrpí žiadnymi ochoreniami a v odpovedi na otázku č. 12, či utrpel v minulosti úraz, ktorý zanechal trvalé následky, uviedol len úraz nohy z roku 2000...

Odvolačí súd prejednal vec... na pojednávaní... a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nie je možné vyhovieť.

Súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľa z dôvodu, že navrhovateľ pri uzatváraní poisťnej zmluvy neuviedol pravdivé a úplné informácie o svojom zdravotnom stave týkajúce sa dohodnutého poistenia a preto bol odporca oprávnený odmietnuť poisťné plnenie a odporca dôvodne odstúpil od poisťnej zmluvy, v dôsledku čoho poisťná zmluva zanikla a preto nebolo možné priznať navrhovateľovi oslobodenie od platenia poisťného zo zaniknutej zmluvy.

Odvolačí súd sa stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že nárok navrhovateľa nie je dôvodný a preto podľa § 219 ods. 1 O. s. p. rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil s tým, že podľa § 219 ods. 2 O. s. p. sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a preto svoje rozhodnutie bližšie neodôvodňuje, pretože by vychádzal z tých istých skutkových a právnych záverov ako súd prvého stupňa...»

27. Predmetné rozhodnutie krajského súdu v nadväznosti na odôvodnenie prvostupňového rozhodnutia obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia,

ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej, alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

28. Ústavný súd sa z obsahu napadnutého rozsudku presvedčil, že krajský súd sa námietkami sťažovateľa zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľ v tomto konaní dostal odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. V tejto súvislosti už ústavný súd uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05). Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozhodnutia, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu vo vykonanom dokazovaní.

29. Ústavný súd na záver poznamenáva, že dôvody rozhodnutia krajského súdu sp. zn. 2 Co 51/08 z 25. marca 2009 sú zrozumiteľné a dostatočne logické, vychádzajúce zo skutkových okolností prípadu a relevantných právnych noriem. Toto rozhodnutie nevykazuje znaky svojvôle, nevyhodnocuje nové dôkazy a právne závery, konštatuje dostatočne zistený skutkový stav, k čomu krajský súd dospel na základe vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ktoré ústavný súd nie je oprávnený ani povinný nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, IV. ÚS 110/03). Ústavný súd ešte pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva. Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi posudzovaným rozhodnutím krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (prípadne tiež podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru). S prihliadnutím na odôvodnenosť napadnutého rozhodnutia, ako aj s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu (ako aj práva na spravodlivé súdne konanie) nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07,

I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

II.C

K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa, aby sa jeho vec prerokovala v jeho prítomnosti, zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny

30. Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol, že *„Podávam sťažnosť... z dôvodu porušenia mojich ústavných práv byť prítomný na jednaní súdu... a to: právo byť prizvaný na jednanie Krajského súdu ...“* (pozri tiež bod 4).

31. Vychádzajúc z časového priebehu konania všeobecných súdov v sťažovateľovej veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 11 C 155/2003, námietka porušenia tohto základného práva (čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny) je uplatniteľná len vo vzťahu k postupu a rozhodnutiu krajského súdu, resp. najvyššieho súdu.

32. Ústavný súd konštatuje, že posudzovaním eventuálneho porušenia tohto základného práva postupom a rozsudkom krajského súdu sa už zaoberal najvyšší súd v rámci dovolacieho konania (sp. zn. 6 Cdo 33/2010) o sťažovateľovom dovolaní proti rozsudku krajského súdu (sp. zn. 2 Co 51/08 z 25. marca 2009), ktorý pri zisťovaní existencie podmienok prípustnosti dovolania z dôvodu namietaného sťažovateľom, t. j. odňatiu možnosti konať pred odvolacím súdom [§ 237 písm. f) OSP] spôsobeného tým, že sťažovateľ nebol krajským súdom informovaný o termíne odvolacieho pojednávania (na pojednávanie bol predvolaný právny zástupca sťažovateľa), prijal záver, že *„postup odvolacieho súdu, ktorý predvolanie na odvolacie pojednávanie doručil len právnemu zástupcovi žalobcu, bol v súlade s ustanovením § 49 ods. 1 veta prvá O. s. p. ...“* (pozri bod 23). Neporušením zákona, resp. postupom všeobecného súdu súladným s právnymi normami na posudzovanú právnu vec aplikovaného všeobecne záväzného právneho predpisu (v danom prípade § 49 ods. 1 prvá veta OSP) nemôže spôsobiť, resp. mať za následok namietané porušenie označeného základného práva (čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny). Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd odmietol sťažnosť v tejto jej časti ako

zjavne neopodstatnenú. Na uvedenom závere nič nemení ani okolnosť, že jeden z členov dovolacieho senátu mal odlišný (k sťažovateľovi sa prikláňajúci) názor, že povinnosťou krajského súdu bolo na odvolacie pojednávanie osobitne predvolať (okrem jeho právneho zástupcu) tiež navrhovateľa. V tomto ohľade neostáva ústavnému súdu nič iné, ako zopakovať najvyšším súdom vyslovený názor, že *„Postup odvolacieho súdu, ktorý predvolanie na odvolacie pojednávanie doručil len právnemu zástupcovi žalobcu, bol v súlade s ustanovením § 49 ods. 1 veta prvá O. s. p., podľa ktorého ak má účastník zástupcu s plnomocenstvom pre celé konanie, doručuje sa písomnosť len tomuto zástupcovi. Pretože zástupca žalobcu bol zástupcom s plnomocenstvom na celé konanie a nešlo o prípad podľa druhej uvedeného ustanovenia, t. j. o prípad kedy by mal žalobca osobne niečo vykonať, napr. že by sa mal podrobiť vykonaniu dôkazu svojim výsluchom, bolo doručenie predvolania jeho zástupcovi postačujúce.“*

33. Ústavný súd poznamenáva, že mu neprislúcha zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov (a ani zjednocovanie právnych názorov jednotlivých sudcov) a suplovať právomoc, ktorá podľa § 8 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je zverená práve najvyššiemu súdu.

34. Ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutými rozhodnutiami krajského súdu a najvyššieho súdu (a postupom v konaní im predchádzajúcim) a namietaným porušením označeného základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (resp. čl. 38 ods. 2 listiny). Preto bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa v tejto časti vo vzťahu k menovaným súdom odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

II.D

K namietanému porušeniu čl. 12 ústavy a čl. 1 listiny postupom a rozhodnutiami v predmetnej sťažovateľovej veci konajúcimi všeobecnými súdmi

35. *K namietanému porušeniu čl. 12 ústavy a čl. 1 listiny ústavný súd poznamenáva, že predmetné ustanovenia predstavujú všeobecné zásady uplatňovania základných práv a slobôd upravených v druhej hlave ústavy (resp. listiny) a nemožno ich posudzovať samostatne, bez ich vzájomného pôsobenia (ako aplikačného pravidla) s konkrétnym základným právom alebo slobodou. Keďže ústavný súd v posudzovanej veci nezistil také porušenie sťažovateľom označených základných práv, ktoré by odôvodňovalo následné uplatnenie ústavnoprávnej ochrany, je potrebné konštatovať, že postupom a rozhodnutiami v predmetnej sťažovateľovej veci konajúcimi všeobecnými súdmi nedošlo k porušeniu uvedených právnych noriem.*

III.

36. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd nemal dôvod zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa (najmä rozhodovaním o ustanovení mu právneho zástupcu), ako aj vyzývať sťažovateľa na odstránenie zrejmych nedostatkov jeho podania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júna 2010